

Politisk påvirkning og mediearbeid

Kurs for tillitsvalgte i Rogaland

6 Nyheter

Mandag 8. april 2024

Klassekampen

«UHOLDBART»: Leder av Utdanningsforbundet Geir Røsvoll frykter at færre vil søke seg til lærerutdanningen dersom regjeringen ikke gjør mer for å hindre vold mot lærere.

FOTO: FRIDA HOLSTEN GULLESTAD

Krever flere grep mot vold

ring av lærerens rettigheter, sier Røsvoll.

Kritiserer pekelek

76 prosent av skolene som har fått Arbeidstilsynet på besøk i 2023–2024, har fått kritikk for manglende forebygging av vold og trusler mot lærere. Det viser en gjennomgang Klassekampen har gjort av alle tilsynsrapportene.

– Jeg kjenner at vi kan ikke leve med denne situasjonen.

re yrkesgrupper inn i skolen, og dels ved å ha færre elever per klasse.

Arbeidsmiljøloven er allerede er klar og tydelig, mener Røsvoll: Lærerne har rett på et arbeidsmiljø hvor de ikke blir utsatt for vold og trusler om vold.

– Som Arbeidstilsynet sa til Klassekampen – de må bare sette i gang med å jobbe systematisk med rutinene.

To hovedveier i politisk påvirkningsarbeid

- **Direkte** – gjennom direkte møter med administrasjonen, partier og enkeltpolitikere.
- **Indirekte**, gjennom særlig mediene eller andre måter velgerne kan engasjeres/opprøres/ beveges på

I dag skal jeg gjennomgå:

- **Indirekte påvirkning via mediene:**
  - Tips og triks om hvordan vi får saker på i mediene
- Tips og triks om hvordan vi bør framstå i mediene
- Hvordan lage gode budskap og tenke målgrupper
- Hva gjør vi når mediene kontakter oss – kanskje med saker vi ikke så gjerne vil snakke om?
- Reglene for ytringsfrihet
- **Direkte påvirkning mot partier og politikere (hvis tid)**
- **Helt grunnleggende: Ingen forlanger at dere er utlærte og gode på dette.**

Hvem er jeg?

- Inntil i sommer kommunikasjonssjef i Utdanningsforbundet. Nå spesialrådgiver
- Bakgrunn fra kommunikasjonsbyrå som «manager»
- Lang bakgrunn fra pressen som journalist, avdelingsleder og redaktør – også som politisk journalist/leder (Arbeiderbladet, Avisen Nordland, VG, Dagbladet, Dagsavisen og Bonnier-magasiner)

Helt grunnleggende om omdømmebygging

- Synes vi ikke, så fins vi ikke.
- Kommunikasjonens oppgave: Å bidra til at vi får gjennomslag for politikken vår, slik at vi ikke bare HAR, men FÅR rett. God kommunikasjon flytter makt.
- Og ikke glem: Et godt omdømme er ikke et mål i seg selv, men et middel for å nå målene våre. Som for eksempel når vi streiker. Da bør det svi mest mulig for motparten vår.

70 prosent støttet skolelærerstreiken vår.

Massiv støtte i denne streiken også

Og Utdanningsforbundet syns

- Ifølge medieovervåkingsbyrået Retriever ble Utdanningsforbundet omtalt i 11371 mediesaker i 2022. Dette er på alle nivåer.
- Leder Steffen Handal er sitert/har medvirket i 2560 av dem.
- I 2023: 6064 mediesaker over hele landet. Steffen sitert i 855 av dem.

Synlighet i mediene er viktig – men hvordan?

- Hvordan skal vi være synlige og oppfattes for å få det omdømmet og den makten vi ønsker?
- Krav fra mange lærere på sosiale medier: Vær mer fagforening. Mindre profesjonsorganisasjon. Vis mer sinne. Sett ned foten!
- Men er veien fram til høyere lønn, økt status og mindre innblanding i klasserommet så enkel at det holder å bruke utestemmen? Utdanningsforbundet har hatt en annen strategi.

Viktig å ha i bakhodet når man velger budskap:

- Folk flest er ikke opptatt av lærerne. Yrkesgruppen (særlig i skolen) har ord på seg for å sutre litt, det kjente vi på under streiken.
- Men alle er opptatt av kunnskapssamfunnets fremtid – og lærerne som et MIDDEL til å lykkes. Husk covidpandemien - og KrFs valg da de gikk inn i regjering.
- Savnetlærer-kampanjen og tariffretorikken fokus på lærermangelen og hva den betyr for ELEVENE tok utgangspunkt i denne erkjennelsen. Ingen vil «kaste» penger etter lærerne om de ikke må.
- Også vår strategi i «Tid for de minste». BARNA subjekt i setningen.

Også viktig: Etablere problemet

- Glemmer ofte å etablere problemet før vi lanserer forslag til løsninger. De aller fleste kjenner ikke skolen og barnehagen slik vi gjør. Derfor; en tid for alt – og aller først må alle forstå at vi har et problem.

Savnetlærerkampanjen – etablerte omfanget av lærermangelen først.

Fortsatt etablering av problemet og sammenhengen.

Din Side

BilTeknologiØkonomiHus og hjemReise og fritidVideoSnarveier

Sist oppdatert tirsdag 15. februar 2022 - 14:24

ANNONSE

Lærere tjener mindre enn alle andre med like lang utdanning

Er dette grunnen til lærerkrisen?

Les mer

– Mange vil kunne få vesentlige økninger i formuen sin, og ende opp med høyere formuesskatt med dette forslaget, sier Per-Ole Hegdahl, advokat og

Her ble vi tydeligere – men fortsatt sammenhengen. Ikke «fordi vi fortjener det»

16400 lærere er
savnet fra skolen.

Les mer

Etter seks år som lønnstapere
kan det fort bli mange flere.

Les mer

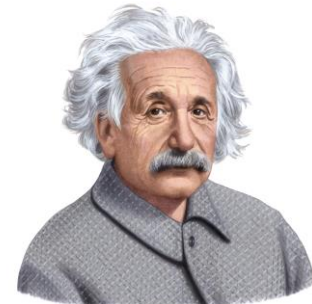
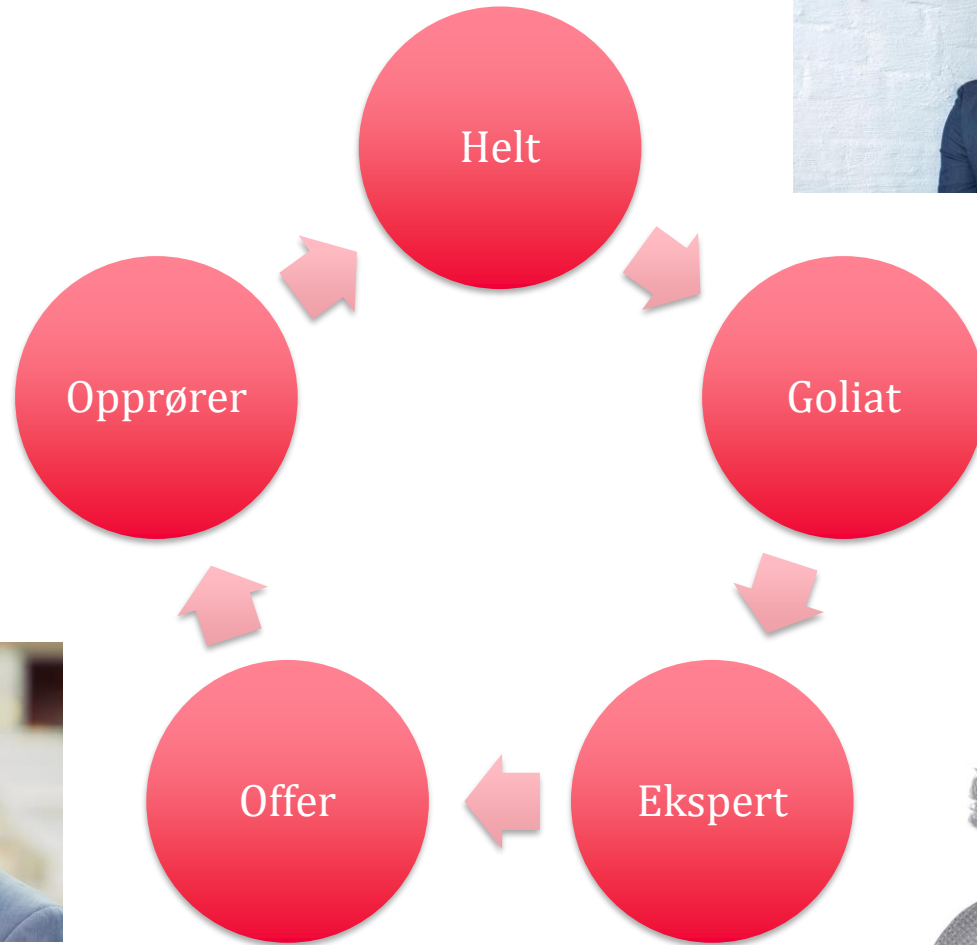
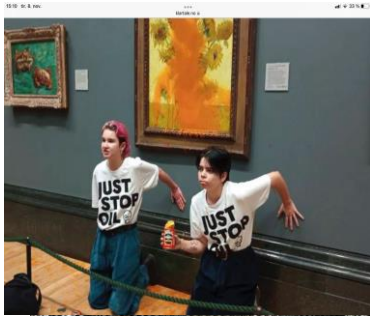

Teksttr
animer
teksttri

Nå må vi vise hvordan elevene rammes

- Omfanget er bare delvis etablering av problemet.
- Hvordan og hvem som rammes er viktigst

Finn vår rolle i samfunnsdebatten

Hvilken rolle vil vi ha i offentligheten?

- Det finnes flere roller i det offentlige rom som er viktige for kommunikasjonen vår. Hva blir vi oppfattet som når vi uttaler oss?
  - Goliat, den store, sterke (eks. NAV, Staten, KS – men kan også være oss i konflikter med elevene, for eks mobbing). Den må for all del unngås.
  - Rebellen, gir friheter og kan gi makt (klimaaksjonister).
  - Helterollen, vanskelig – må ikke overkommunisere unike kvaliteter heller.
  - Offerrollen, fristende, men stakkarslig. Unngå den. Sutring bygger ikke status.
  - Analytikeren/kommentatoren – attraktiv, gir autoritet.

Målet vårt: Eksperten i midten

- Vi skal være "overdommere" i utdanningsdebatten. De andre skal bruke våre argumenter og budskap. La lærere være lærere, for eks.
- Hvis Vi har høy troverdighet i utdanningsdebatten SVIR det å være uenig med oss. Da er vi farlige.
- Og hvem har vel høyere troverdighet enn førstelinja? Lærerne i skolene og barnehagene som vet hvor skoen trykker, som kjenner hverdagen.

Vår strategi – ekspertene i midten

- UDFs strategi er å vise fram profesjonsorganisasjonen med fokus på barns og unges beste. Vi ønsker å ta rollen som «eksperten i midten», som overdommeren i utdanningsdiskusjonene. Den gir autoritet og makt.

Hva gjør «eksperten i midten»?

- Viser at UDF/lærerne/vi er en drivkraft for kvalitet i skolen og barnehagen.
- Er bevisste bruk av ord og begreper – setter barn og elever som subjekt i setningen.
- Går ikke i fella og ender i den «klassiske» fagforeningsrollen, som gir liten innflytelse. Oppfattes vi som en organisasjon for lærernes særinteresser er vi helt ufarlige for motparten (e). Ikke glem; samfunnet sparer penger når vi streiker.

VI STREIKER FOR TIDEN

For den fleksible arbeids-
tiden vi trenger for våre
elevers beste

For oss som brenner for jobben vår er friheten til å disponere egen tid helt avgjørende. Hvordan kan lærerne skille mellom dag og kveld når arbeidsoppgavene våre ikke gjør det? Elever er ikke maskiner som kan skrus av og på. Skal vi være drømmelærerne som politikerne snakker så varmt om, trenger vi tillit og fleksibilitet – ikke detaljstyring. Og vi trenger mer tid til hver elev.

LA LÆRERNE VÆRE LÆRERE.

Den hårfine balansen mellom egeninteresser og elevenes beste

”

Bedre lønnsvilkår vil gagne elevene på sikt. Det er kanskje dårlig timing for streiken, men det vil det alltid være. Det viktigste er saken – at alle elever har lærerutdannede lærere. Derfor støtter vi lærerstreiken!

Aslak Berntsen Husby,
leder av Elevorganisasjonen

Lærerne
streiker

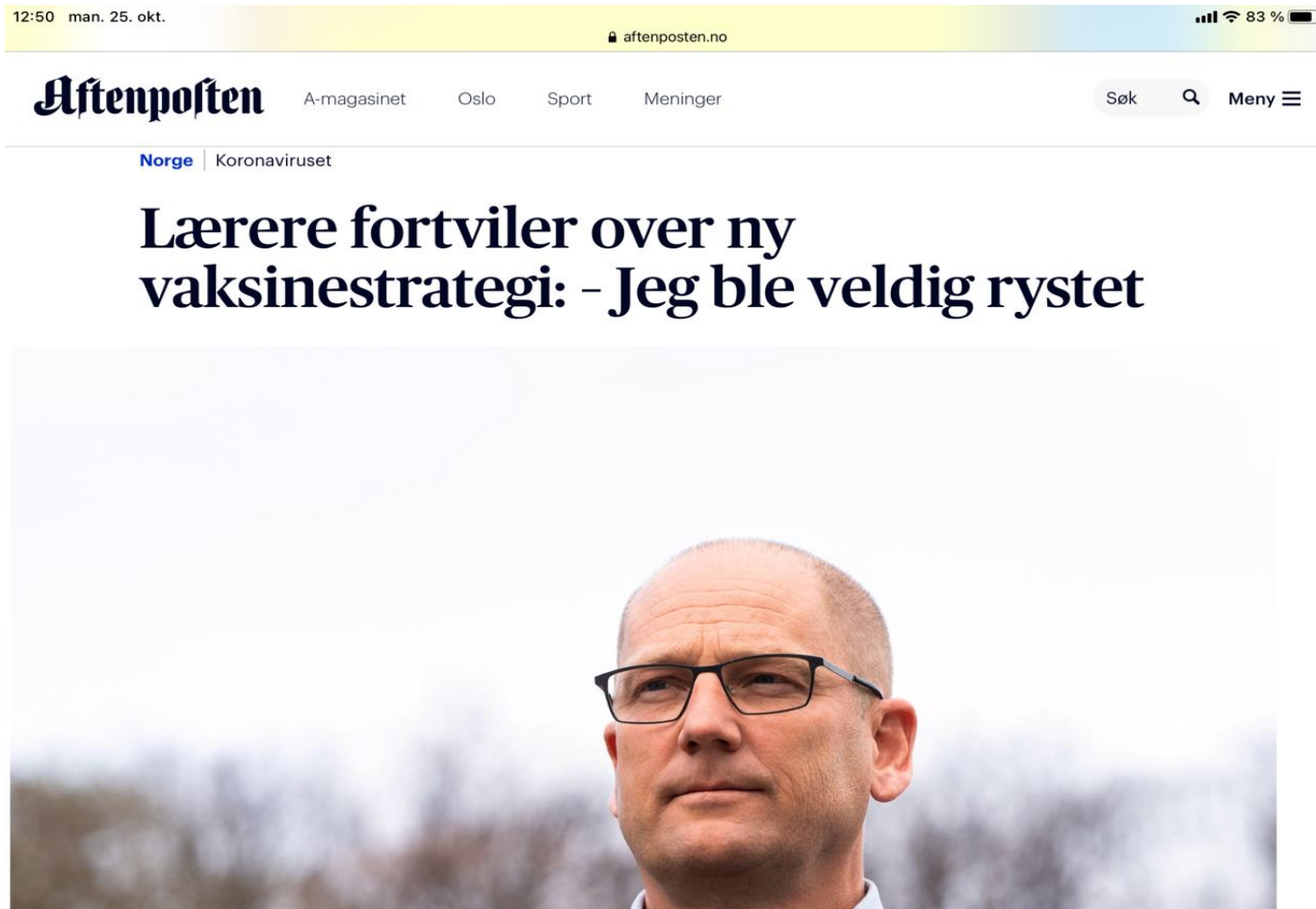
Vær ærlige – lyv aldri!

- Tillit bygges i millimeter og rives i meter.
- Kan bli fatalt for oss å bli tatt i usannheter, derfor bor djevelen i detaljene når vi legger fram tall og fakta.

Vær ærlige: Streik for rene særinteresser

Dilemma: Hvor mye skal vi klage på egne vegne? For det må vi jo også gjøre – dere også.

MENINGER KORONA VAKSINE LÆRERE

Prioritering i vaksineøkø for ansatte i barnehage og skole

Eksperten i midten

- Framstår som tydelig partipolitisk uavhengig, roser og riser i alle retninger, søker allianser alle steder.
- Bygger troverdighet på at vi vet best om barnehagen og skolen basert på fakta, ikke ideologi
- Anerkjenner et godt forsøk. Lar ikke alltid det beste bli det godes fiende. Hvis politikerne aldri opplever at vi er fornøyde med det de gjør, ender de opp med å gjøre ingenting.
- Sier ikke bare nei, men forteller helst hva vi vil. Tilbyr alternativer og løsninger. Da blir vi mer interessante for beslutningstakerne. (derfor fikk vi lærernormen)

Og det virker! Fra Kristin Clemets blogg:

- Det er også påfallende hvordan pressen, også NRK, bruker bl.a. fagforeninger som eksperter i den offentlige debatt – og hvor liten refleksjon det er rundt konsekvensene av dette. Et eksempel: Lærerorganisasjonene, dvs. primært Utdanningsforbundet, er ekstremt godt organisert og synlig i samfunnsdebatten. Formelt representerer forbundet nesten samtlige lærere i landet, men vi vet at svært mange av dem i praksis ikke engasjerer seg. De som er aktive i lærernes fagforening, er derfor en svært tydelig stemme – og ære være dem for det. Foreldrene derimot, er ikke organisert – og elevene må sies å være svakt organisert på videregående og uorganisert på lavere trinn. Maktforholdet mellom disse tre «interessentene» i skole-Norge er derfor svært skjevt. Likevel brukes ledelsen i Utdanningsforbundet som en slags «fasit» i mange skolepolitiske debatter. Det samme kan sies om andre fagforeninger, som f.eks. politiets, som var meget sterkt til stede under ledelse av Arne Johannessen.

Trengsel på torget

Alt kan ikke være like viktig

- Det er trengsel på torget. I støybildet skal også vår sang høres. Men vi synger så mange sanger at ingen oppfatter melodien.
- Når alt blir viktig, blir ingenting viktig
- For hvert mål vi legger til reduseres sjansen for å oppnå de andre.
- Derfor prøver vi å prioritere og fokusere (strategisk plan)

Viktig med synlighet, men vil medlemmene på trykk?

- I en undersøkelse blant 300 skoleledere (2012) i grunnskolen svarer 56 % av rektorene at det i liten eller ingen grad er aksept for å uttale seg kritisk om skoleeiers utdanningspolitikk
- 64 prosent ville gjerne ha deltatt mer i den offentlige utdanningsdebatten.
- En undersøkelse blant 800 skoleledere (2015) viser samme tendens: 67 prosent mener det i mindre, liten eller ingen grad er aksept for å uttrykke seg kritisk offentlig.

Undersøkelse blant lærerne i skolen fra 2012 som understrekes av Fafo-undersøkelse seks år senere:

- Jeg kan delta i den offentlige utdanningsdebatten, også eksternt i mediene, uten å møte negative reaksjoner fra rektor eller lokale skolemyndigheter:

- 38 prosent helt eller delvis enige.
- 33 prosent usikre
- 29 prosent helt eller delvis uenige. Av disse ville 7 av 10 deltatt mer om de hadde følt seg trygge på at de lokale skolemyndighetene støttet åpenhet.

Profesjonsetisk plattform

- For barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner:
- ....tar ansvar for å varsle når rammevilkår skaper faglig og etisk uforsvarlige tilstander
- Utfordring om barn og elever kan identifiseres.
- Utfordring med barnehager, som ofte konkurrerer om barna – da kan lokallaget ta saken og være stemmen.

Innlegg fra dere kommer på.

Kan dere kaste dere inn i debatten!

- Innlegg og kronikker blir lest i lokalavisen. Et godt innlegg blir også ofte løftet fram til en sak av redaksjonen. Kan dere skrive sammen med andre aktører?
- Ta ev tak i sentrale saker, det legges ut flere daglig på utdanningsforbundet.no – og lag en lokal vri der dere selv er avsendere.
- Og alltid; vær ikke bare mot noe, men for noe annet også!

Avis/nettinnlegg bør

- Være knyttet til en konkret nyhet ...
  - En rask reaksjon på en nyhetssak i media
  - En nyhet i seg selv (f. eks. lansere rapport)
- ... eller ha en annen aktuell knagg
  - Trend, jubileum, sesong, statsbudsjett, noe stort i utlandet
- Ha politisk relevans
  - Hva er den politisk konteksten?
  - Nytt lovforslag eller pågående debatt
  - Peke på utfordringer og/eller løsninger

....ingenting å være redd for...

- Utgangspunktet: Ytringsfriheten er **nærmest ubegrenset** for dere hvis dere vil snakke om egen arbeidsplass og eget arbeidsfelt. Gjelder også for lederne.
- Likevel: Ytringsfrihetskommisjonen NOU 2020:20 konkluderer med at det står bra til med ytringsfriheten i Norge med ett unntak; arbeidslivet.
- Norske arbeidstakere legger bånd på seg og føler «lojalitet» overfor arbeidsplassen.

Utgangspunktet for arbeidstakers ytringsfrihet

- Dere må ytre dere på vegne av dere selv, også som fagperson (rektor, lærer, sosiallærer mm), ikke på vegne av arbeidsgiver. Lett å skille.
- Dere må ikke bryte taushetsplikten
- Dere må være saklige, ikke hatske, krenkende og diskriminerende
- Dere må ta opp påstander/varsler om lovbrudd (brudd på opplærings- eller barnehageloven f eks) internt først. Internt betyr i linjen.

Hva betyr dette for budsjettkampen?

- Full ytringsfrihet i budsjettdebatten – også når vi mener at resultatet kan komme til å innebære lovbrudd. Varsler om forventet lovbrudd må ikke tas opp i linja først.

Tips til å tydeliggjøre skillet mellom «på vegne av» virksomheten og en selv.

- Det er arbeidsgiver som bestemmer hvem som skal uttale seg på vegne av virksomheten.
- Dette oppleves vanskelig for lederne, men sivilombudet har gjort det klart at lederne har rett til å ytre seg som fagperson (på vegne av seg selv).
- For å være helt sikker – lurt å bruke uttrykk som «etter min erfaring», «etter min mening», «i mitt arbeid har jeg ofte opplevd» etc.
- NB: Kan underskrive med tittel; lærer/tillitsvalgt/rektor ved xx skole/barnehage.

Taushetsplikten viktig

- Ikke bryt taushetsplikten om noens personlige forhold.
- Ikke identifiser en elev/kollega/foresatt
- Utfordringer i forhold til mediene, som vil ha «caser».

Hva innebærer «lojalitetsplikten»

- Et ulovfestet prinsipp som har vokst fram gjennom rettspraksis – og som er veldig misforstått.
- Arbeidstakers ytringsfrihet begrenses bare av lojalitetsplikten hvis ytringen: På en illojal måte åpenbart vil skade arbeidsgivers legitime og saklige interesser.
- Arbeidsgiver må tåle ytringer som oppfattes som uheldige, ubehagelige og uønskede. Det er ikke legitimt å holde kritikkverdige forhold unna offentligheten.
- Men ikke lyve, være usaklig, hatsk, diskriminerende.

Men alt behøver ikke være kritisk.....

- Klokke å kvittere ut seiere/ prioriteringer til skole og barnehage/ satsinger – inviter lokalpressen, gi også ros!
- Best case: Vis hva dere gjør – for eksempel bruk av KI i praksis.
- Barnehagedagen gir mange oppslag
- Barnehage med flere lærere enn snittet; se på oss, hva vi får til?
- Vi ansetter bare kvalifiserte – også vikarer
- Hos oss får elevene alltid.... Etc.

Hvordan tenker journalistene?

Har vi en sak?

Mediene vet det og styres av det:

KVISA

- K – nyhetssaken bør helst ha en **konflikt**.
- V – den bør være **Vesentlig**, enten for svært mange, eller for samfunnet.
- I – står for **identifikasjon**. Kan leserne identifisere seg med temaet, kjenne seg igjen? Har det relevans?
- S – ingen medier klarer å motstå en **sensasjon**. WOW-faktoren kan aldri undervurderes.
- A – **Aktualitet**. Eller timing. «Knaggen» som saken henges på.

Konflikt

Vesentlig

Identifikasjon

Sensasjon

STOR ELEVGRUPPE: Lærerne Marian Kleiven og Guri Alstad sammen med 5. klasse ved Stridsklev skole. Seks timer i uka må de 38 elevene klare seg med en av lærerne. Foto: Lars Ravn

38 elever deler på én lærer

Flere timer i uka må de 38 elevene i 5. klasse ved Stridsklev skole dele på én lærer.

Aktuell

Lokalt, lokalt, lokalt

LOKALAVISENS KONSEPT: DET LILLE I DET STORE, OG
DET STORE I DET LILLE.

- Lager lokale vrier på nasjonale saker (Kongen kjørte gjennom Bærum)
- Liker konflikter, men vil også ha de koselige, feel-good-historiene.
- Har ekstra svakhet for barn (som alle aviser)

Lokalpatriotismen rår – også i mediene

- Mediene vil ha saker som gir lokal identitet.
- Saker som bygger stolthet i kommunen.
- Saker som forteller noe spesielt om folk i området.
- Saker som vises at folk i området deres er enestående på en eller annen måte.
- Saker som forteller at de er best – eller at noen (utenfra) mener at de er det.
- Eller saker som viser at de er verst (midt på treet =snork)
- Saker som sammenlikner nærliggende områder/kommuner – best/verst.

Mediene elsker «avsløringer»

- Liv og lære-saker er bankers (når politikerne bestemmer lekseløse skoler og samtidig varsler tillitsreform)
- Løftebryteri det samme – hjelp dem med å avsløre valgflesk.
- Nå: Budsjettkuttene rammer de såkalte sårbare elevene som hele samfunnet har ropt opp om gjennom covidårene og streiken.

Det handler om timing

- Sak i dag, men ikke i morgen. Eller omvendt.
- Utnytt sesongene. Desember er tid for feel-good-stoff og "myke" oppslag. Romjula skriker etter saker. Påsken likeså.
- Bruk sommeren! Sommertid er agurktid – klarer vi å utnytte dette?

Jakter på nyheter og konflikter

NYHETSSIDENE MÅ HA NYHETER.

Finn en "knagg" til saken, det lille ekstra som gjør den til en nyhet. Tema i tiden?

Gjør saken bredest mulig – jo flere den angår, jo mindre er nyhetskravet (og nåløyet).

Skap lokale nyheter av sentrale saker. Se nettsiden vår.

Det er lett å være mot noe. Vi bør etterstrebe å formidle løsningene også – det gir oss faglig autoritet og troverdighet.

Jobb godt med budskapet (ene)

Start med målgruppen: Du treffer ikke disse på samme måte som

du treffer disse herrene her...

Definer målgruppen din i den aktuelle saken

- Foreldre til barna/elevne – viktige allianser
- Folk flest (som er velgere og derfor viktige for politikerne)
- Politikere, både lokalt og i fylket – og administrasjonen
- Egne medlemmer

Kan ikke treffe alle med ett budskap. Krever ulik tilnærming.

Hvordan skape gode budskap

- Tenk på dem du snakker til, hvem vil du nå? Hvordan ser verden ut i deres hoder? Hvordan fanger du deres oppmerksomhet? Skap gjenkjennelighet. Vær relevant for dem.
- Tenk alltid på etterlatt inntrykk: Hva vil du at målgruppen skal føle/mene etter at de har hørt/lest det du har sagt?
- Snakk kort. Ett (eller to hovedbudskap) – unngå saus.
- Ikke fortell alt. Velg bort – ellers velger journalisten for deg.

Snakk med hjertet – til hjertene

- Fakta forteller, historier selger. Emosjoner slår alltid rasjonalitet.
- Bruk eksempler, «historier fra virkeligheten» som treffer hjertet. Vær klasserom/barnehagenær. Vær «vi».
- Styr unna stammespråk. Mindrelønnsutvikling = snork

Kontakten med mediene

- Personlig kontakt – eksklusive utspill. Ring direkte til redaksjonen. Inviter dem på besøk.
- Ha samtidig et kortfattet notat med de viktigste opplysningene og budskapene som du straks kan sende på mail.
- Kjenn saken godt. Vær kunnskapskilde.
- Vær alltid på tilbydersiden.

Når journalisten skal overtales

NÅR SAKER SKAL PRESENTERES FOR JOURNALISTER ER DET VIKTIG Å:

- Gå rett på sak, presenter konklusjonen først
- Vis engasjement. Følelser smitter. Og spissformuleringer frister!
- Vis konsekvensene, særlig for barna/elevne eller samfunnet. Kan du konkretisere problemstillingen for å tydeliggjøre konsekvensene? Husk KVISA...

Hjelp journalistene til å lage en god sak

- Med tall og konkrete eksempler, forskning etc. To av ti fungerer fortsatt. (nyhetsknagg)
- Med foto. Et godt bilde kan utgjøre forskjellen på en notis og en dobbeltside. En god fotoreportasje/film kan sørge for bred dekning på lokal- TV. Glem ikke radioen. Det er mange gode bilder i gode lyder.
- Hjelp med caser – ofte det beste fotoet. Smart å ha caseskoler/barnehager klare.
- Tenk barn: Vår unike kapital – stå foran skoler og barnehager når dere intervjues og avbildes. Kontor = fy fy!

Foreldrene en bra allianse

10 | Sør-Trøndelag | Lørdag 27. november 2010

nyheter

– Dersom Sodin må spare 1,6 millioner kroner, blir skolen en dårligere læringsarena for alle, sier FAU-leder Gjermund Bjørkøy.

Foreldre slår sparealarm

Foreldrenes Arbeidsutvalg (FAU) ved Sodin skole, uttrykker bekymring for at skolen må spare 1,6 millioner kroner neste år.

JOHN M. MYRHAUG
john.myrhaug@avisia.no 907 72 300

I et brev til ordfører og kommunestyre, kommer bekymringen til uttrykk. FAU mener det er

blyanter, og så videre, men det er begrenset hvor mye man kan spare på slike ting. Derfor vil en så kraftig innsparing ramme undervisningstimen, sier Gjermund Bjørkøy, leder i FAU ved Sodin.

Fleire gode tiltak

FAU roser samtidig skolen for at flere positive tiltak er iverksatt i år grunnet god økonomi.

– Dette har ført til at skolen har gitt delingstimer i matematikk, norsk og engelsk for de fleste årskullene fra mellomtrinnet til og med ungdomssko-

leduksjon neste år sammenlignet med i år.

– Det blir en kraftig nedskjæring når skolen må spare 1,6 millioner neste år. Delingstimer blir kuttet fordi det ikke er lærerressurser å sette inn for å få dette til. Vi er sikre på at dette vil føre til at skolen blir en dårligere læringsarena for alle elevene, ikke bare de som har problemer med å tilpasse seg skolehverdagen. Større elevgrupper fører til at det blir mindre tid til å ta seg av hver enkelt elev slik lærerne vil, sier FAU-lederen.

Alliansen med foreldrene

2

NYHETER

ØSTLANDETS BLAD ■ 1. DESEMBER 2010

Kjemper for millionene

IOBILISERER: KFAU-leder Alf Tore Meling var ikke fornøyd med svarene politikerne kom med under paneldebatten om grunnskole. Nå fortsetter han kampen for å få bakteført 9,5 millioner til skolene. Dette ble kuttet for et år siden.

BEGGE FOTOS: ARNUND LÅGBU

Foreldrene mobiliserer i kampen for millioner til skolen. Nå varsler KFAU-leder Alf Tore Meling Ski at de vil lete etter lovbrudd.

vi Kjøvestad
i.kjøvestad@oblad.no

3: Ingen av de ni partioppene var til stede under paneldebatten mandag kunne love 9,5 millioner ekstra på skolebudsjettet.

– I mangel av respons hos loipolitikkerne våre blir vi foreldre dessverre nødt til å fokusere på mulige lovbrudd i skolene, sier Alf Tore Meling. Han er leder for foreldrenes valg i kommunen (KFAU), der det er representanter fra alle skolene.

FAU vil lete etter lovbrudd i skolen

På grensen

Meling begrunner prosessen videre slik:

Rådmann Audun Fiskvik sa under debatten et han går inn med midler dersom lovbrudd kan påvises. Mens kommunalsjef oppvekst, Kjell Arne Ekeberg, uttalte at skolene drives på grensen av loven.

Alt Tore Meling jobber nå for å mobilisere 22 KFAU-representanter og 150 FAU-representanter frem mot budjettmøtet i Ski kommunestyre 15. desember.

Vil ramme uredd

– Vi ser dessverre ingen annen løsning. Vårt krav står fast, og vi kommer til å legge ned utallige timer på å få tilbakeført de 9,5 millionene som ble kuttet for et år siden, sier Meling.

Fylkesmannen er alt kontaktet for å få utredet lovbrudd, og det blir vurdert å trekke inn egne, juridiske rådgivere.

KFAU-lederen gjør det klart at dette vil bli en synlig prosess. – Vi ser at dette dessverre vil ramme kommunen og skolene våre på en svært uheldig måte, og ser oss lei for det, avslutter Meling, som spredte denne informasjonen videre tirsdag.

Anbefaler samarbeid

– Hvorfor må KFAU se etter lovbrudd? Vi anbefaler å samarbeide med Utdanningsforbundet og skoleledelsen, sier Høyres gruppeleder Anne Kristine Eikebråten, som deltok under paneldebatten mandag. Hun råder også foreldrene

til å bygge på det gode arbeidet som blir gjort i Ski-skolene.

Eikebråten stiller også spørsmålene:

– Hvor er det lovbrudd og på hvilken måte?

Hun ønsker også forslag til hvor pengene skal tas fra til skole.

LOVLIG SKOLE: Rådmann Audun Fiskvik forsikret at skolene i Ski skal drives innenfor loven. Nå skal KFAU lete etter lovbrudd.

Kvitter ut støtte – gi ros når noe er bra!

 10 | ROMERIKES BLAD
ONSDAG 1. DESEMBER 2010

Skolen jubler over flere lærere

UNDERVISER 30: Rektor ved Kjenn ungdomsskole Hanne Sand mener 30 elever per lærer er for mye. Nå håper hun at skolen får glede av de fire millioner kronene som er øremerket lærerett i kommunen for neste år.

FOTO: LINDA INGER

På Kjenn Ungdomsskole håper rektor at fem ekstra millioner kroner i neste års budsjett vil skape bedre lærere.

Linda Inger
linda.inger@rb.no
63 80 68 41

■ KJENN

Etter at budsjettet for neste år ble behandlet i kommunestyret forrige uke, er det skole- og oppvekstjenesten som kan juble høyt.

I tillegg til rådmannens bud-

sjettforslag får skole- og oppvekstjenesten 5,3 millioner kroner ekstra. Av dette er fire millioner kroner øremerket økt lærertetthet.

– Dette er svært gledelig, sier rektor ved Kjenn skole Hanne Sand.

Selv om det ennå ikke er kjent hvordan disse pengene skal fordeles hjelper vi det blir flere lærere her på Kjenn. I dag opererer vi med 30 elever per lærer. På vi

undervisningen, underretrker Sand.

Kjenn skole har i dag 350 elever og et driftsbudsjett på 21 millioner kroner.

Jeg skulle så gjerne hatt to lærere per klasse, men ser jo at det er urrealistisk i forhold til dagens budsjett. Likevel håper vi nå de fire øremerkede millionene vil bidra til å gjøre hverdagen litt enklere til neste år, forklarer Hanne Sand.

Sand legger til at regjeringen tidligere har lagt fortrener på tilskudd til barneskolen.

– Derfor håper jeg nå at de fire ungdomsskolene i kommunen ik-

ke glemmes når pengene fordeles, sier Sand.

Jobber med fordeling
Skole- og oppvekstet i Lærenskog kommune Svein Ødegaard sier de nå jobber med å få til en riktig og fornuftig fordeling av midlene.

– Det er for tidlig å si noe om hvordan vi skal fordele disse pengene enda. Vi skal nå legge fram et forslag om disponeringer i skole- og oppvekstvalget 13. desember. Her vil vi komme med anbefalinger i forhold til de vedtak som skal fattes, sier Ødegaard.

Han bekrefter at enkelte skoler har større behov for ekstra midler enn andre, og at behovet for støtteleverende er noe de må se på.

– Det er disse vurderingene vi nå jobber med, sier skole- og oppvekstet.

Leder i Skole- og oppvekstutvalget Torunn Skothevik sier de nå skal fordele den ekstra potten etter behov. Utdanningsforbundet og FAU er nå inne i prosessen der de skal komme med anbefalinger til hvor pengene bør settes inn.

Skothevik innrømmer at det i perioder har vært tøft å lede utvalget.

– Budsjettene har vært svært

knappe. Jeg var redd for at vi var nødt til å stramme inn ytterligere neste år, og derfor er det svært gledelig at vi fikk disse millionene ekstra, sier Skothevik.

Han legger til at Arbeiderpartiet i dialog med egen regjering har foretatt grep som sikrer kommunen et handlingsrom på 45 millioner kroner bare på neste års bud-

sjett.

– Ny skole skal bygges på Kjenn og Hammer, og snart skal vi i gang med ny skole på Ødegården. Vi er nå opptatt av å lykkes med best mulig resultater ut fra det bud-

sjettet vi har til disposisjon, avslutter Skothevik.

Vis konsekvensene – denne treffer hjertet

8

TELEMARKS AVIS

FRIDAY 14. NOVEMBER 2014 17

38 elever på én lærer

PORSGRUNN: Flere timer i uka må de 38 elevene i 5. klasse ved Stridsklev skole dele på én lærer. - Budsjettrammene gjør at det må være slik, sier rektor Jørn O. Hansen.

LARS RAVN
lars.ravn@ta.no

I 2009 måtte 10 årverk kuttes i porsgrunnskolene. I år ble rundt åtte årverk fjernet og neste år må flere årverk bort på grunn av budsjettinnsparninger.

- Det er beinholdt for lærerne. De siste tre årene er tre stillinger forsvunnet ved skolen vår, sier Jørn O. Hansen, rektor ved Stridsklev skole.

Han regner med at nok en stilling forsvinner med kuttene i 2015.

- Det er viktig å få med at vi har det samme elevkallet som før kuttene, poengterer rektoren.

STOR ELEVERUPPE

På 3. etnet har de samlet 38 elever i én klasse – i det største underveistingsrommet på skolen.

5. klassingene har 20 timer undervisning i uka med to lærere, og seks timer med kun én lærer. På 4., 6. og 7. etnet er det også grupper på 32-33 elever med én lærer til disposisjon.

- Budsjettinnsparningene gjør at det må være slik. Vi har det ikke så lett at det er mulig å ha små elevgrupper hele tiden, sier rektor Hansen.

Han erkjenner at det er vanskelig å tilfredsstille kravet til tilpasset opplæring, med store grupper og begrensede læreresressurser. Og at dette kan gå på bekostning av den enkelte elev.

I tillegg til budsjettinnsparningene, har det skjedd en økning i antall elever med vedtak om spesialundervisning.

- Det krever at vi må ha læreresressurser fra den vanlige undervisningen.

STOR ELEVERUPPE: Lærerne Marian Kleiven og Guri Alstad sammen med 5. klasse ved Stridsklev skole. Seks timer i uka må de 38 elevene klare seg med en av lærerne.

FOTO: LARS RAVN

Men i høst har elevene i 5. klasse gjort det bra på de nasjonale prøvene i lesing og engelsk. Rektoren tror det blant annet henger sammen med det grunnlaget som legges de tre første årene på skolen.

PRESSEDE LÆRERE

- Vi setter inn mye ressurser på elevene i 5. klasse. Vi prioriterer dem spesielt, og resultatene viser seg. Elevene på 5. etnet har holdt et høyt nivå i alle de årene vi har hatt nasjonale prøver, forteller rektoren.

Han berømmet lærerne for gode resultater, men er samtidig bekymret for det store trykket som legges på de stadig færre lærerne ute i klasserommene.

- Lærerne er nøkkelaktører. For uten motiverte og faglig dyktige lærere, får vi ikke gode resultater.

tater i skolen. Og når det gjelder beredskutt, er det ikke godt å si hvor annerledesmenen går - i forhold til kvalitet og beredskutt krav til tilpasset opplæring og oppløsing.

ØKT VIKARBRUK

De siste årene har vikarbruket ved skolen økt, men ikke budsjettinnsparningene.

- Det vi merker, er at vi er mer avhengig av å leie inn vikarer, siden vi er færre ansatte til å dekke opp intet. De siste vikarutvalgene gjør at vi må omprioritere, og det går selvsagt på bekostning av noe annet, sier Hansen.

Lærervikarne brukes til andre inn fra vikarjentesten til kommunen.

- All ære til dem som stiller opp, men generelt er jeg kritisk til

STILINGSKUTT: - De siste tre årene er tre stillinger forsvunnet ved skolen vår, sier Jørn O. Hansen, rektor ved Stridsklev skole. Han regner med at nok en stilling forsvinner med kuttene i 2015.

bruk av vikarer utenfor. Det er undervisningen. Så vi forsøker å bruke egne lærere slik at vi kan opplegge og få god kvalitet på vi kan.

- Vi har noen utfordringer

PORSGRUNN: Christian Tynning Bjørns (Ap), utvalgt leder for barn, unge og kultur, skal se på andre muligheter for innsparinger enn lærerkutt.

- Et flatt kutt for skolekuttet vil ramme på utøver personale. Det er en situasjon som vi ikke kommer unna. Men det er ingen alternativ til å kutte lærerstillingene. Det finnes en annerledes måte for hvor mye vi kan skære ned i porsgrunnskolene, sier Christian Tynning Bjørns (Ap), utvalgt leder for barn, unge og kultur.

Han viser til Korta-ull hvor det ble etablert at det brukes 30 millioner kroner mer på skole i Porsgrunn, enn det utvalgte i sammenlignbare kommuner.

- Vi vil finne ut hva disse

millionene går til, og om det er et potensial for å kutte på noe annet enn lærerarbeid, sier utvalgtlederen.

DÅRLIGERE SKOLE?

- Ifølge Geir Eivensen i Utdanningsforbundet, har de tidligere flere kuttene ført til en dårligere skole for elever og lærere i Porsgrunn. Hva er din kommentar til det?

- Det er vel vanskelig å bevise det, og det gjennomføres ikke i nasjonale prøver, for eksempel. Jeg har ikke inntrykk av at det er noen kutt i kompetansen i skolen, eller at vi har blitt dårligere, men vi har noen utfordringer. Jeg tar gjerne et møte med Geir Eivensen og Utdanningsforbundet, så kan vi diskutere hvordan vi kan bli bedre.

- Umulig å gi tilpasset opplæring

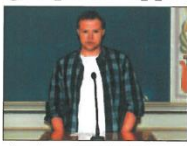
PORSGRUNN: - En lærer klarer ikke å gi tilpasset opplæring til 38 elever. Det er umulig, sier Geir Eivensen, hovedtillitsvalgt i Utdanningsforbundet.

- Vi regner med at 15-20 årverk kuttet i 2011. Det er forferdelig mye. Det fører til at fagkompetansen forsvinner og at tilpasset opplæring lider, sier Geir Eivensen, hovedtillitsvalgt i Utdanningsforbundet.

Eivensen forteller om tilbakefallene for lærere, som går på at de stadig oftere må stå sammen med elevene. Tidligere skjedde dette bare i småklasser.

Vi jobber for å lage et utviklingsystem som fungerer opp dette. Det er for eksempel et avvik at én lærer skal være ansvarlig for 38 elever. En lærer klarer ikke å gi tilpasset opplæring til 38 elever. Det er uanlig, sier den hovedtillitsvalgte.

En arbeidsgruppe er satt ned for å se på hva slags tjeneste som

Hovedtillitsvalgt: Geir Eivensen i Utdanningsforbundet

ARKIVFOTO: LARS LØKKEBØ

er forvalgt. Hvordan man dekker opp ved sykdommer, når sammen grupper når budsjettinnsparningene kuttet, etc.

- Det finnes et slikt system for helse- og omsorgstjenester, og det vil vi også ha i skolen. For å spille inn på politikerne hvilke tjenestetilbud som lider, sier Eivensen.

Han og Utdanningsforbundet mener at kuttene i Porsgrunn har

ført til en dårligere skole for elever og lærere.

- Det er større press på lærerne nå med flere elever, mer rapportering, økt tettelegg, krav til mer innhold i undervisningen.

Det er mange lærere som strekker seg langt for å gi elevene god undervisning. Men jeg er bekymret for hvor lenge de orker å strekke seg.

Når journalisten kontakter deg

SVAR ALDRI DIREKTE NÅR DU BLIR KONTAKTET AV JOURNALISTEN, MEN STILL SPØSMÅL:

- Hva vil journalisten vite? Hva vet journalisten?
- Be om tid til å sjekke fakta
- Be om å høre hvordan intervjuet skal foregå, det gjør deg tryggere
- Ring tilbake raskest mulig. Avtal gjennomlesing

Ingen kommentar = har dummet meg ut og mye
å skjule....

Dere kontaktes sjelden på grunn av noe negativt for dere – tvert imot. Men om så er:

- Viktig regel: SI ALDRI bare «ingen kommentar».
- Si alltid noe – ellers har dere tapt. Forklar for eksempel HVORFOR dere kan si så lite.

Ikke døm alt nord og ned på ren refleks

- Blir dere kontaktet om et politisk utspill, for eksempel knyttet til lærerkompetanse, eller bemanning i barnehagen – prøv å finne NOE positivt å si om det.

Før intervjuet

- Tenk budskap med kolleger. Og tenk målgruppe.
- Formuler to hovedbudskap – aldri flere, gjerne bare ett.
- Planlegg hva du skal si i klare poenger. Ha svarene klare. Tenk deg fram til hvilke spørsmål som kan bli gitt, bruk tid på de vanskeligste og mest ubehagelige. Tren inn svar.
- Si hva du skal si, si det og si hva du har sagt

Under intervjuet

- Snakk enkelt og forståelig. Ordlegg deg slik at folk flest skjønner hva du mener.
- Ta initiativ til å få frem **ditt** budskap. Bruk gjerne personlige eksempler og egne erfaringer for å underbygge det. Forsøk å knytte eksemplene til målgruppens erfaringsverden.
- Ikke snakk i vei og svar på alt. Hold deg til budskapet ditt.

Ikke vær «flink pike»....

- Ikke godta alle premisser i spørsmålene du får. Still krav tilbake; hva mener du med det?
- Si stopp hvis du trenger en pause under intervjuet (hvis radio eller TV)
- Avtal gjennomlesning, eller be journalisten oppsummere hvordan han/hun har oppfattet det som ble sagt

Slik får du sagt hva du vil: Bygg broer

ABC-teknikken

- A: Adressere spørsmålet (Address)
- B: Bygg broer (Bridge)
- C: Kommuniser budskapet (Communicate)

Eksempler på snarveier til eget budskap

- Jeg forstår at det kan oppleves slik, men det vi er opptatt av er....
- Det er sant. Langt viktigere er det imidlertid at..
- Jeg forstår at du spør, men det avgjørende er likevel at...
- I denne sammenhengen syns jeg det er viktigere å poengtere at...
- For å gi deg et fullstendig svar på spørsmålet, vil jeg...
- Ja, men det viktigste å huske på her er....
- Vi har vært innom mange ulike spørsmål. Jeg tror likevel vi kan sammenfatte det hele i tre punkter....

Viktige regler i Vær Varsom-plakaten

JOURNALISTENS PLIKTER Å:

- Klargjøre hvem han/hun representerer
- Klargjøre hva som er formålet med samtalen. Du skal vite om du blir intervjuet, eller bare skal gi bakgrunnsinfo
- Gjengi **meningsinnholdet** i det som brukes av intervjuobjektets uttalelser. Direkte sitater gjengis presist
- Sørge for at overskrifter, henvisninger, ingresser samt inn- og utannonseringer ikke går lengre enn det er dekning for
- Gi de som utsettes for sterke beskyldninger adgang til **samtidig tilsvarsrett**. Ikke vente til dagen etter
- Rette opp feil snarest
- Verne om sine kilder

Del 2: Direkte politisk påvirkningsarbeid

- Vi har et godt utgangspunkt: Vi er mange – veldig mange.
- Vi jobber for noe alle ønsker – god utdanning og god oppvekst for barna våre
- Vi jobber aktivt og godt sentralt – og etter hvert også lokalt når vi samler oss om enkeltsaker.

Bare for å gjenta.....

- Husk – vi er ekspertene i midten
- Husk – barn og elever som subjekt i setningen, politikerne bryr seg lite om lærernes arbeidssituasjon (covid, lærervold mm)
- Husk at ingen syns synd på lærerne – og at sutring ikke gir autoritet.
- Og ikke minst: Vi må anerkjenne den trange kommuneøkonomien, og de mange store utfordringene politikerne må løse med for få midler.

Bare for å gjenta:

- Det er trengsel på torget: Politikk er en kamp om oppmerksomhet og ressurser. Vi har mange konkurrenter med aktverdige formål.
- Politikerne må prioritere mellom mange behov.

Politikernes rolle

- Kortversjonen: De vil gjøre det de mener er best for landet – og de vil bli gjenvalgt/likt.
- De må prioritere mellom mange gode formål, og nesten alle kjenner på et tungt ansvar – det må dere ta på alvor.
- De vil gjerne vise seg handlekraftige og løsningsorienterte – og elsker quick-fixer og lavthengende frukter. Derfor fikk vi fraværsgrensa.

Politikernes rolle

- Ikke alle er ordførere; husk at mange på kommunenivå er fritidspolitikere. De har full jobb og familie – og de har det VELDIG travelt.
- De rekker ikke å lese bunker med dokumenter.
- De er gjerne generalister, kan litt om det meste og knapt nok det.
- De sitter ofte veldig alene og lager lokale partiprogram. De er ofte veldig takknemlige for hjelp.

Hvordan hjelpe dem?

1. TA KONTAKT – OG VÆR TILGJENGELIG

- Flere lokalpolitikere forteller at folk forbausende sjelden tar kontakt. Så ring – eller send en liten mail
- Glem ikke administrasjonen i fylket/kommunen – særlig rådmannen. I flere saker er politikerne overlatt til å stole på rådmannens anbefalinger.
- Prioriter dem – møt dem på kort varsel.

Hvordan hjelpe dem?

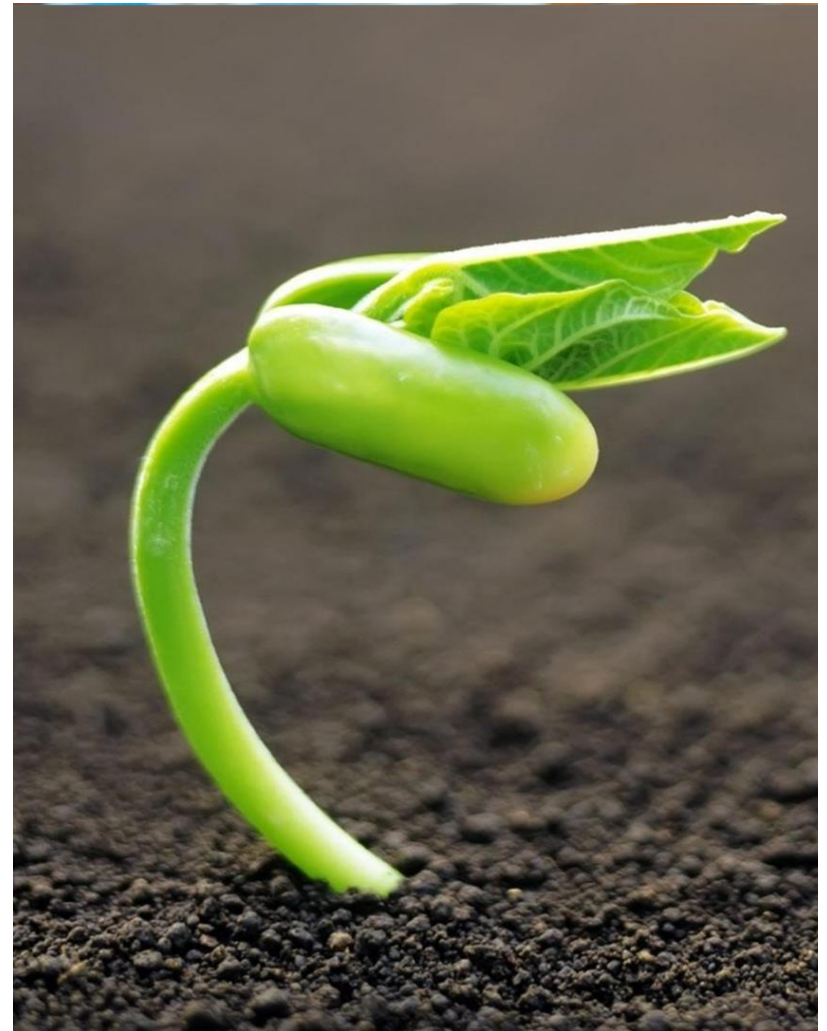
2. VIS DEM PROBLEMET

- Vi har en tendens til å jobbe for løsningene før problemet overhodet er etablert hos andre enn oss selv. Vi må vise at det brenner i vår sektor. Bruk gjerne mediene samtidig.
- *Lærermangelen, underbemanning i barnehagene, økende vold, økende mobbing etc. Hvem rammes – på hvilken måte og hvor hardt?*
- Tilpass argumentene partiene du snakker med. Finn overlappen (mer senere)

Hvordan hjelpe dem?

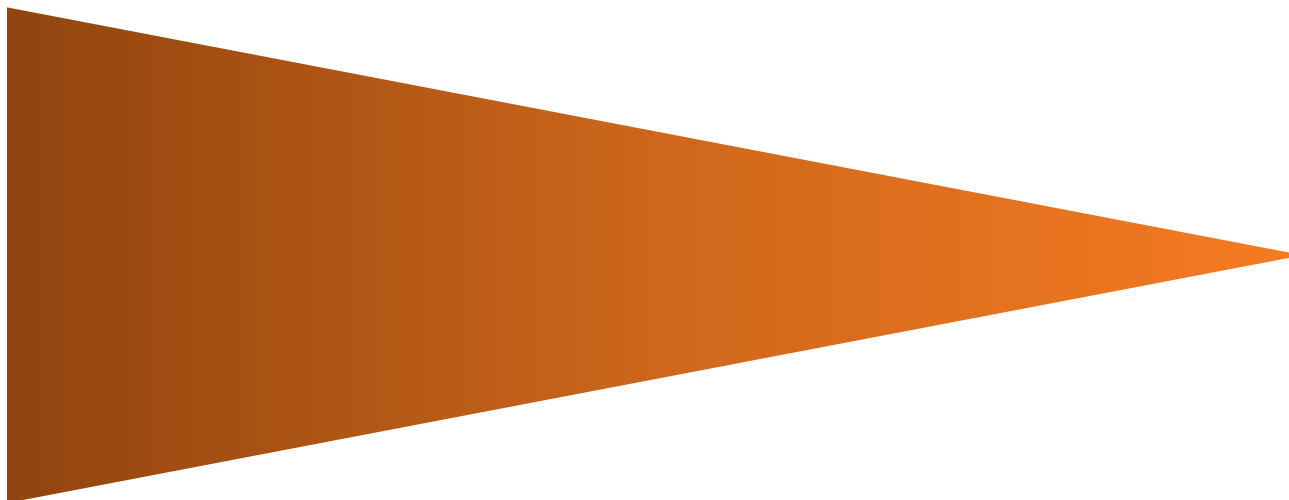
3. VÆR TIDLIG UTE

- Det er mye enklere å påvirke før beslutningene er tatt. I starten er spillerrommet størst, så blir det mindre og mindre.
- Kom på banen/ så et frø mens politikerne er i tenkefasen. Vi kan hjelpe frøet med spiring og luke vekk ugresset.

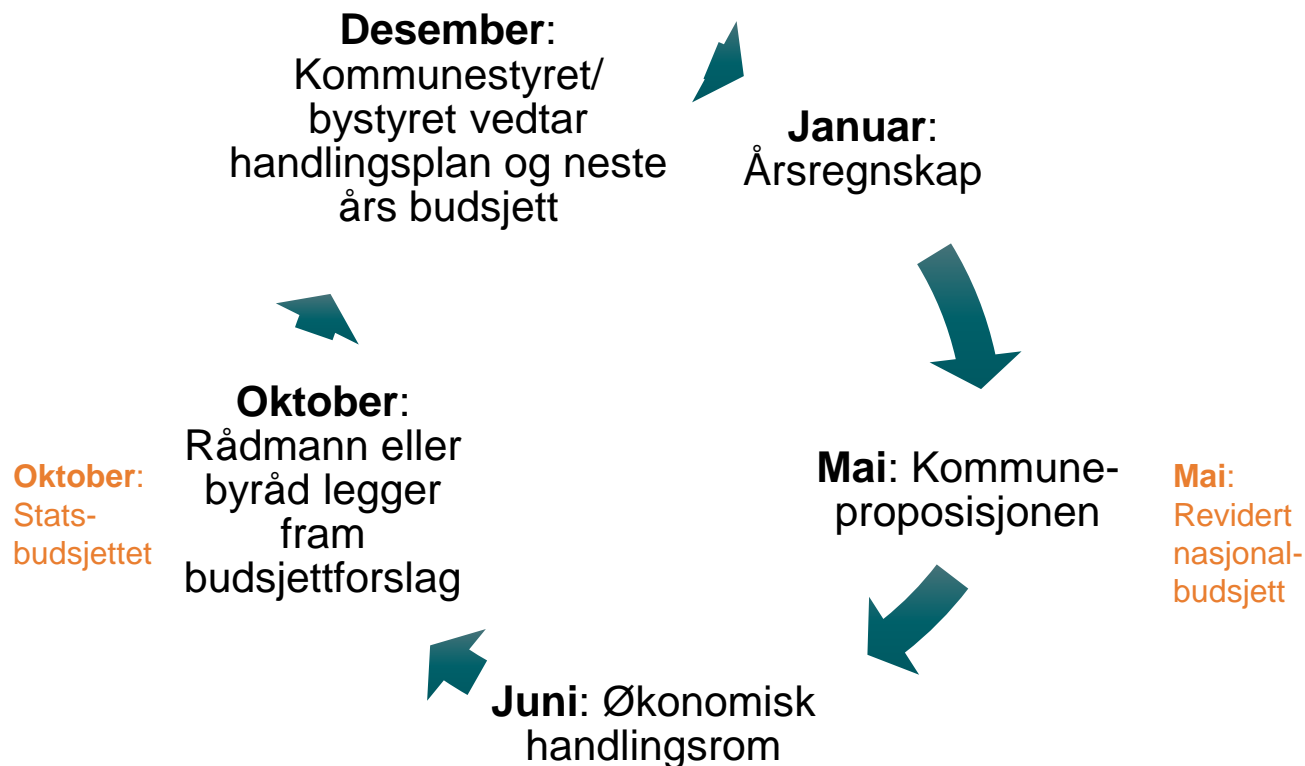
Stort handlingsrom
Få aktører

Låste posisjoner
Mange aktører

Budsjettprosessen i en kommune – sånn ca

Hvordan hjelpe dem?

- Selv om hovedregelen er at jo tidligere, jo bedre kan man få til mye i løpet av selve budsjettprosessen.
- Litt avhengig av styreform – formannskap/byråd og om formannskapet eller rådmannen legger fram budsjettet.
- Men ideelt: Start i januar med neste års budsjett.

Hvordan kan vi hjelpe dem?

4. GI DEM FAKTA OG BY PÅ LØSNINGER

- Ta gjerne utgangspunkt i tidligere løfter, hva skjedde?
God start for budsjettarbeid
- Klarer du å regne troverdig blir du elsket
- By på konstruktive løsninger og forslag, solide analyser
– by på kunnskapen vår, vis at vi er fagfolkene.
- Og som nevnt tidligere; enkle løsninger elskes.

Vær konstruktiv – ta dem i hånda og inviter på tur.
Kjefting og konfrontasjon virker svært sjelden

Ett ark – ikke en stabel

- Problemet
- Løsningen
- Argumenter for
- Gjerne svar på motargumentene også
- Prislapp

Hvordan kan vi hjelpe dem?

5. SKREDDERSY INFORMASJONEN,

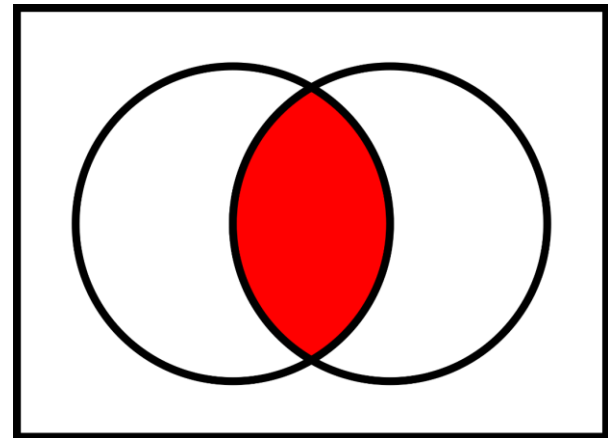
Tenk målgruppe, kjenn partienes verdier og politikk – hvordan ser virkeligheten ut i deres verden?

Less is more – hva er viktigst?

Tilpass argumentene, finn overlappen, men ikke bruk vikarierende argumenter.

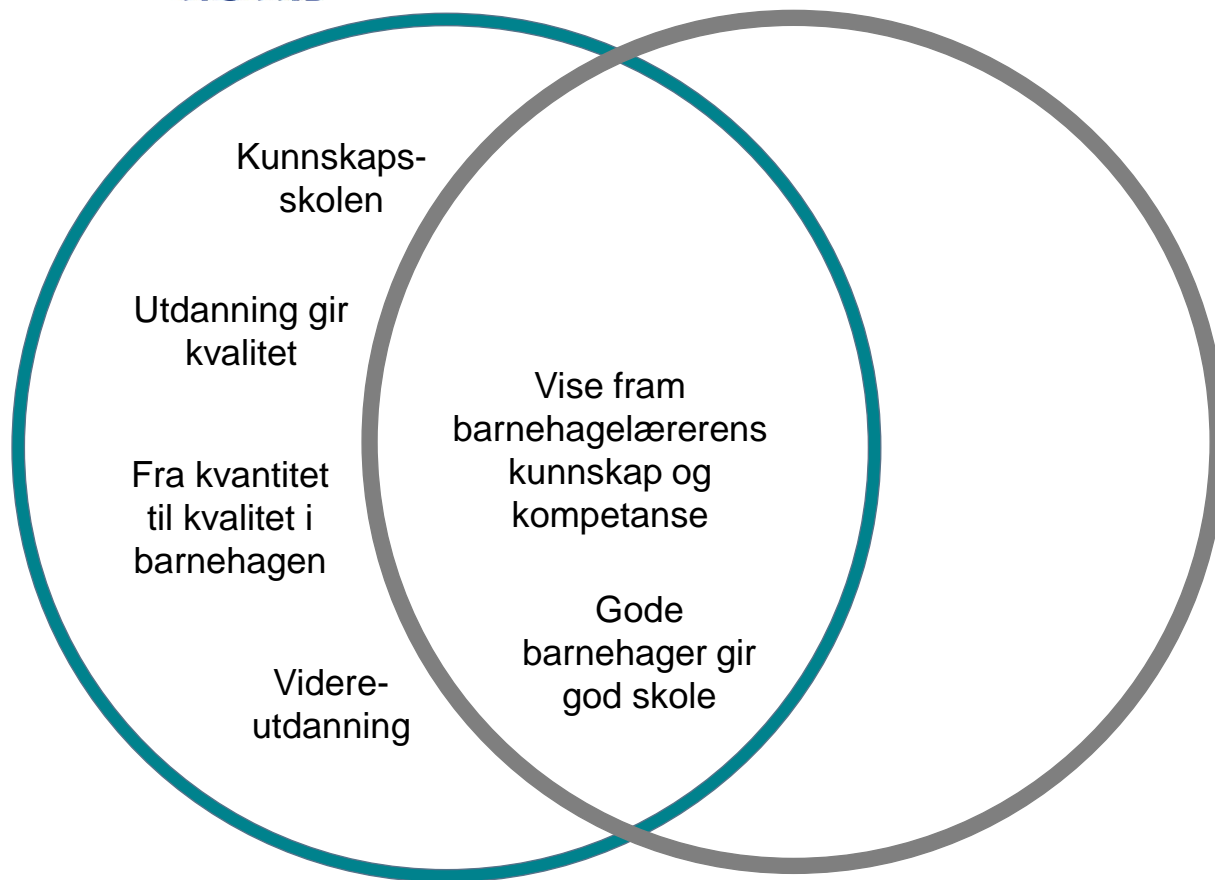
Skap relevans – kan saken hektes på partiprogrammet eller engasjere kjernevelgerne?

Skap gjenkjennelighet, bruk slagordene og signalordene deres, bruk retorikken – beskriv en virkelighet de bryr seg om.

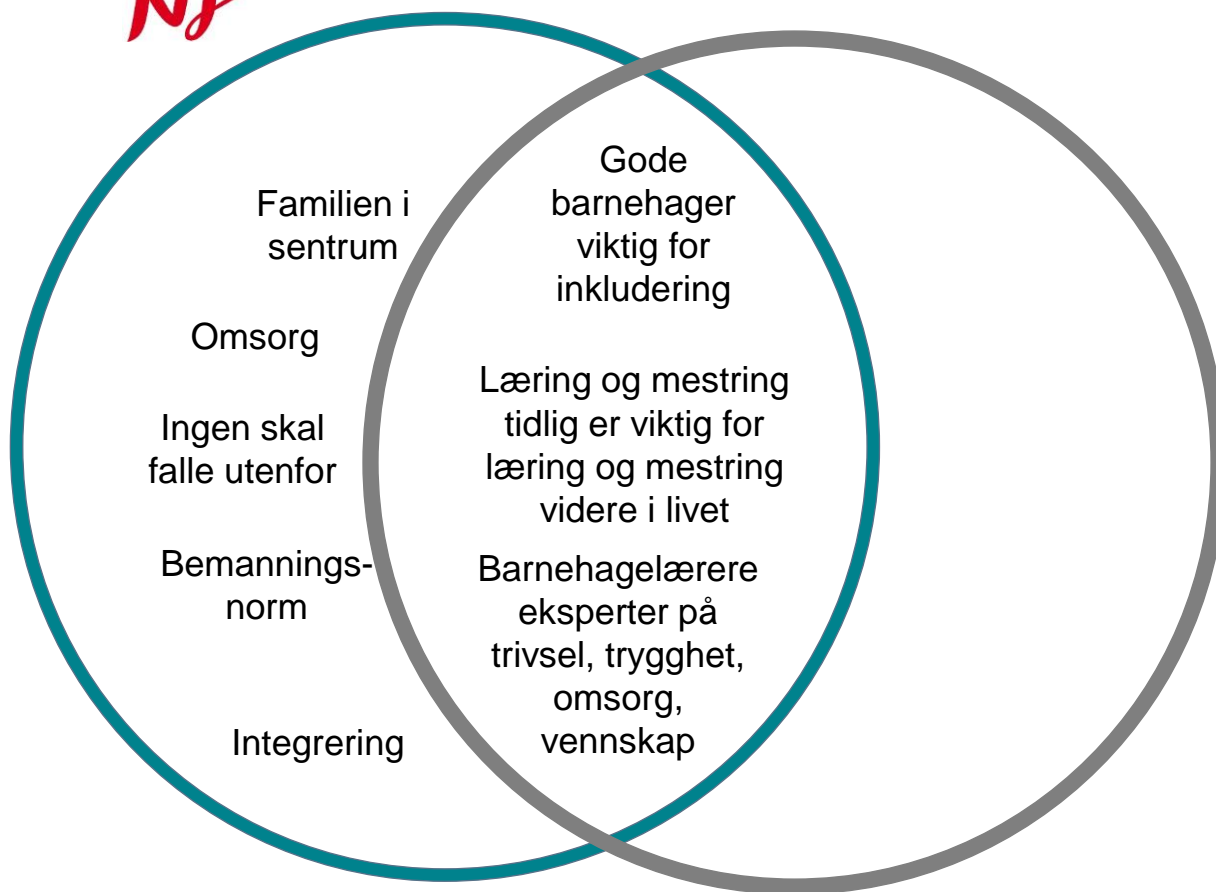

Barnas utdanning starter i barnehagen

Hvordan kan vi hjelpe dem?

5. GI ROS – GJERNE ÆREN OGSÅ. DET SKAL LØNNE SEG Å SAMARBEIDE MED OSS

.....og prøv alltid å finne **noe** positivt å si om utspill og forslag

Krf i 2015 – 1000 nye
lærerstillinger

HOLD UT!

